

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی اردبیل
دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه

**دوره کارشناسی ارشد در رشته پرستاری
گرایش: مراقبت‌های ویژه**

عنوان:

بررسی عملکرد پرستاران بخش‌های ویژه در تغذیه لوله‌ای و برخی عوامل موثر بر آن در
شهر اردبیل در سال ۹۶

استاد راهنما:

دکتر نسرین مهرنوش

استاد مشاور:

دکتر منصوره کریم الله‌ی

نگارنده:

هاجر علیپور بازکیانی

بهار ۱۳۹۷

کد پایان نامه: ۱۵

این پایان نامه را در کمال افتخار و امتنان تقدیم می‌کنم به:

- ساحت مقدس یوسف زهراء(ع) ..... که چشم‌ها برای زیارت صبحش بیدارند.
- شهداء انقلاب اسلامی ایران از صدر و امام شهداء تا شهدای حرم که اگر پایداری، استقامت و از خود گذشتگی آنان نبود، آسایش و عزت میسر نمی‌گشت.
- روح آسمانی پدرم و مهربانی‌های مادرم که همواره با دعاهای خیرشان روشنگر راه من بوده اند و وجودم جز هدیه وجودشان نیست.
- همسر مهربانم که با تمام نیرو مرا در این راه یاری نمود و همواره در طول تحصیل متholm زحماتم، همراه و همگام من بوده است و تکیه گاه من در مواجهه با مشکلات و وجودش ماشه دلگرمی من است و در این راه با قلبی آکنده از عشق و معرفت، محیطی سرشار از سلامت و امنیت و آرامش و آسایش برای من فراهم آورد.
- همچنین دلبندانم: شیرینی، طراوت، شادابی و امید بخشی زندگیم، پسرم (یونس) و دخترم(یاسمن)، که آسایش ایشان، آرامش من است و در این مدت سختی‌هایی را متتحمل شدند.

سپاسگزاری

خداآوند بزرگ را سپاس و ستایش می‌گوییم که توفیق انجام این مسئولیت را به من ارزانی داشت و فرآگیری علم را به من عطا فرمود و مرا در مشکلات و سختی‌ها یاری نمود تا این رساله را با موفقیت به پایان رسانم.

در طول دوران تحصیلی و تدوین این پایان نامه از راهنمایی‌ها و مساعدت‌های استاد و سروران عزیزی بھرہ برده ام که اینجا لازم می‌دانم از همه‌ایشان مراتب سپاس قلبی و تشکر خالصانه خود را داشته باشم.

از استاد راهنمای ارجمند و توانا سرکار خانم دکتر نسرین مهرنوش که قبول زحمت فرموده و بنده از راهنمایی‌های ایشان بھرہ بسیار برده ام و همچنین خانم دکتر منصوره کریم اللہی که همواره از راهنمایی‌های ایشان کمال استفاده را برده ام، صمیمانه تشکر می‌نمایم و برای این عزیزان و سایر استاد گرانقدر دانشکده پرستاری و مامایی اردبیل که به نوعی از راهنمایی‌های ایشان بھرہ برده ام، توفیقات روزافزون در خدمات علمی، فرهنگی و آموزشی آرزو می‌نمایم.

همچنین از سرپرستاران و پرستاران بخش‌های ویژه بیمارستان‌های دانشگاهی، تامین اجتماعی و خصوصی شهر اردبیل که با صداقت و آرامش همراه من بودند، کمال تشکر را دارم.

هاجر علیپور بازکیا

چکیده

زمینه و هدف: تغذیه لوله‌ای روش مناسب تغذیه‌ای برای بیماران بخش‌های ویژه است. اجرای تغذیه لوله‌ای بر عهده پرستاران بخش‌های ویژه است. بهبود عملکرد پرستاران در تغذیه لوله‌ای ضمن کاهش هزینه‌های بیمارستانی، نتایج بالینی بهتری برای بیماران به همراه خواهد داشت. هدف از این پژوهش، بررسی عملکرد پرستاران بخش‌های ویژه در تغذیه لوله‌ای و برخی عوامل موثر بر آن در شهر اردبیل می‌باشد.

روش بررسی: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، با پرسشنامه جمعیت‌شناختی و چک لیست استاندارد تغذیه لوله‌ای، عملکرد 66 پرستار بخش‌های ویژه بیمارستان‌های شهر اردبیل در 3 شیفت صبح، عصر و شب (در مجموع 200 مشاهده) مورد مشاهده قرار گرفت. داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماری Spss 24، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و برای یافتن تاثیر عوامل جمعیت‌شناختی بر عملکرد پرستاران از آزمون t و تحلیل واریانس ANOVA یکطرفه استفاده شد. سطح معنی‌داری 5٪ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: میانگین کلی عملکرد پرستاران بخش‌های مراقبت ویژه بیمارستان‌های شهر اردبیل در ارتباط با تغذیه لوله‌ای $68/8 \pm 6/9$ بود که نشان دهنده سطح عملکردی متوسط می‌باشد. بر طبق نتایج، عملکرد پرستاران، در سه مرحله قبل، حین و بعد از تغذیه لوله‌ای اختلاف آماری معنی‌داری با هم داشت ($Pvalue \leq 0/001$) طوری که در مرحله قبل از تغذیه لوله‌ای بالاتر از دیگر مراحل بود. در مطالعه حاضر عوامل جمعیت‌شناختی و شیفت‌های مختلف تاثیر معنی‌داری بر عملکرد پرستاران در تغذیه لوله‌ای نداشت.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد، میانگین نمره عملکرد پرستاران در سطح متوسط می‌باشد لذا اقدامات آموزشی استانداردهای عملی و پیروی از پروتکل‌های تغذیه لوله‌ای ضروری به نظر می‌رسد.
کلید واژه‌ها: بخش مراقبت ویژه، تغذیه لوله‌ای، عملکرد پرستاران.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: طرح تحقیق	
Error! Bookmark not defined.	1-1-1
Error! Bookmark not defined.	1-2-1
Error! Bookmark not defined.	1-3-1
Error! Bookmark not defined.	1-4-1
Error! Bookmark not defined.	1-5-1
فصل دوم: پیشینه تحقیق یا بررسی متون	
Error! Bookmark not defined.	2-1-1
Error! Bookmark not defined.	2-1-2
Error! Bookmark not defined.	2-1-2
روش‌های جدید کنترل وضعیت تغذیه‌ای	2-1-2
روش‌های محاسبه مقدار انرژی مورد نیاز برای تغذیه روزانه در واحد مراقبت‌های ویژه 19	2-1-2
مواد و مقادیر مورد نیاز تغذیه روزانه در بخش‌های مراقبت ویژه	2-1-2
Error! Bookmark not defined.	
25..... حمایت تغذیه‌ای	2-1-2
28..... روش‌های تغذیه لوله‌ای در واحد مراقبت‌های ویژه	2-1-2
28..... جایگذاری لوله‌های بینی-معده	2-1-2
29..... اطمینان از قرارگیری لوله در جای مناسب	2-1-2
33..... مسیرهای تغذیه‌ای کوتاه مدت	2-1-2
33..... تغذیه طولانی مدت	2-1-2
36..... روش انجام تغذیه لوله‌ای	2-1-2
38..... عوارض تغذیه لوله‌ای	2-1-2

47	2-2- دارو و تغذیه لوله‌ای
48	2-3- مروری بر تحقیقات انجام شده
48	1-3-2- مطالعات جهان
Error! Bookmark not defined.	2-3-2- مطالعات ایران

فصل سوم: شیوه اجرای تحقیق

54	1-3- نوع پژوهش
54	2-3- جمعیت مورد مطالعه
55	3-3- نمونه‌برداری و روش نمونه‌گیری
55	4-3- روش گردآوری اطلاعات
Error! Bookmark not defined.	5-3- ملاحظات اخلاقی
58	6-3- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

فصل چهارم: نتایج

Error! Bookmark not defined.	4-1- ارائه نتایج

فصل چهارم: بحث و نتیجه گیری

Error! Bookmark not defined.	5-1- بحث و بررسی و تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش
Error! Bookmark not defined.	5-1-1- تعیین عملکرد کلی پرستاران بخش‌های ویژه شهر اردبیل در تغذیه لوله‌ای
	not defined.
74	5-2-1-5- تعیین عملکرد پرستاران بخش‌های ویژه شهر اردبیل قبل از تغذیه لوله‌ای
76	5-3-1-5- تعیین عملکرد پرستاران بخش‌های ویژه شهر اردبیل حین تغذیه لوله‌ای
79	5-4-1-5- عملکرد پرستاران بخش‌های ویژه شهر اردبیل بعد از تغذیه لوله‌ای
81	5-5-1-5- تعیین ارتباط برخی ویژگی‌های جمعیت شناختی با سطح عملکرد
83	5-2-5- نتیجه گیری
83	5-3-5- محدودیت‌ها
83	5-4-5- کاربرد یافته‌ها در پرستاری
84	منابع
97	پیوست‌ها

Error! Bookmark not defined. ..... چکیده انگلیسی .....

فهرست جداول

عنوان	صفحة
جدول 2-1. شاخص‌های ارزیابی وضعیت تغذیه‌ای ..... 18.....	جدول
جدول 2-2. روش‌های مختلف اندازه گیری وزن ایده آل بدن بالغین ..... 23.....	جدول
Error! Bookmark not defined. 3. نیازهای تغذیه‌ای روزانه در افراد نرمال ... 32.....	Error! Bookmark not defined.
جدول 2-4- مزايا و محدوديت‌های روش‌های ارزیابی محل لوله غذایي . ..... 32.....	جدول
Error! Bookmark not defined. 5. روش آماده کردن فرم‌های مختلف دارویی از طریق تغذیه لوله‌ای ..... 32.....	Error! Bookmark not defined.
جدول 2-6. فرآورده‌های حاوی سوربیتول ..... 45.....	جدول
جدول 2-7. عوارض تغذیه رودهای ..... 45.....	جدول
Error! Bookmark not defined. 1. توزیع فراوانی خصوصیات فردی و جمعیت شناختی پرستاران مورد مطالعه ..... not defined.	Error! Bookmark not defined.
جدول 4-2. جدول توزیع فراوانی مطلق و نسبی گوییه‌های مورد بررسی در مرحله قبل ... Error! Bookmark not defined.	جدول
جدول 4-3. جدول توزیع فراوانی مطلق و نسبی گوییه‌های مورد بررسی در مرحله حین.... 66.....	جدول
جدول 4-4. جدول توزیع فراوانی مطلق و نسبی گوییه‌های مورد بررسی در ... . 67.....	جدول
جدول 4-5. توزیع فراوانی مطلق و نسبی سطح عملکرد پرستاران به تفکیک مراحل انجام کار 68.....	جدول
جدول 4-6. مقایسه میانگین عملکرد پرستاران در تغذیه لوله‌ای در مراحل قبل، حین و بعد .... 69.....	جدول
جدول 4-7. مقایسه میانگین نمره عملکرد تغذیه لوله‌ای پرستاران شاغل در بیمارستانهای مورد مطالعه ... 70..	جدول

فهرست نمودارها

عنوان	
صفحة	
نمودار 2-1. الگوریتم انتخاب محلول‌های مناسب رودهای	24
نمودار 2-2- الگوریتم انتخاب مسیر حمایت تغذیه‌ای	35
نمودار 4-1. توزیع وضعیت تاہل در افراد مورد مطالعه Error! Bookmark not defined.	
نمودار 4-2. توزیع فراوانی سابقه کار در افراد مورد مطالعه	62
نمودار 4-3. توزیع سنی افراد مورد مطالعه Error! Bookmark not defined.	
نمودار 4-4. توزیع فراوانی وضعیت استخدامی افراد مورد مطالعه Error! Bookmark not defined.	
نمودار 4-5. توزیع فراوانی میزان اضافه کاری در افراد مورد مطالعه	64
نمودار 4-6. توزیع فراوانی گذراندن دوره آموزشی در بین افراد مورد مطالعه	64
نمودار 4-7. توزیع فراوانی محل اشتغال افراد مورد مطالعه	64